

BILTEN

DVE NEDELJE U SVETU ENERGETIKE

Maratonski sastanak ministara energije EU

Odluke i klimavi kompromisi

Zemlje EU razmišljaju o ukidanju plana za povezivanje elektroenergetskih mreža

Think-tank predlaže EU: Eutanazija za TE na uglj

EU objavila platformu za regione sa ugljenokopima u tranziciji

Investicioni giganti pritiskaju energetske kompanije da sarađuju radi smanjenja emisija

Svetska banka prestaje da finansira naftu i gas

SADRŽAJ:

Odluke i klimavi kompromisi ministara energije EU	<u>OVDE</u>
Ministri energije zemalja Evropske unije usvojili su u ponedjeljak, 18. decembra, nova pravila o unutrašnjem tržištu električne energije uz nis kompromisa o drugim pitanjima	
Poslanici: Obezbediti usklađenost sa Pariskim sporazumom na nivou EU	<u>OVDE</u>
Poslanici sva referentna Komiteta Evropskog parlamenta izjasnili se za postizanje nulte emisije gasova efekta zelene bašte (GHG), najkasnije do 2050. godine.	
Think-tank predlaže EU: Eutanazija za TE na ugalj	<u>OVDE</u>
Evropske elektroenergetske kompanije mogle bi uštedeti milijarde dolara ako bi ubrzale zatvaranje TE na ugalj, jer će bezmalo sve one do 2030. postati gubitaši u Evropi, navodi Carbon Tracker ...	
EU objavila platformu za regione sa ugljenokopima u tranziciji	<u>OVDE</u>
Evropska unija otvorila je novu platformu namenjenu pomoći zemljama sa proizvodnjom uglja u tranziciji ka čistijoj energiji ...	
Zemlje EU razmišljaju o ukidanju plana za povezivanje elektroenergetskih mreža	<u>OVDE</u>
... da Bulgargas zloupotrebljavaju dominantnu poziciju na tržištu prirodnog gasa te zemlje.	
EU priprema uslove da podstakne finansiranje banaka u projekte zelene energije	<u>OVDE</u>
Evropska komisija bi mogla da smanji bonitetne zahteve bankama za ulaganja u „zelene projekte“ od	
Investicioni giganti pritiskaju energetske kompanije da sarađuju radi smanjenja emisija	<u>OVDE</u>
Fondovi koji upravljaju kapitalom od 26 biliona dolara kažu: Ili sarašujemo, ili povlačimo uložena sredstva	
EIB kreditira gasovod BRUA	<u>OVDE</u>
Još 40 miliona evra rumunskom Transgaz za prvu gazu gasovoda Bugarska-Rumunija-Mađarska-Austrija	
EIB odložila odluku o kreditu za Trans-jadranski gasovod	<u>OVDE</u>
Zajmu se protivi velik broj ekoloških udruženja, dok EU ukazuje na značaj projekta	
Svetska banka prestaje da finansira naftu i gas	<u>OVDE</u>
Ključni cilj revidiranog ETS je da pomogne industriji i elektroenergetskom sektoru da iskoristi inovacije i investicione izazove tranzicije u nisko-ugljeničnu ekonomiju ...	
Australijski regulator blokirao BP-ovu akviziciju lokalnog distributera goriva	<u>OVDE</u>
... uz obrazloženje da posao vodi poskupljenju goriva na tržištu te zemlje.	
Exxon popustio zahtevima da upozna akcionare sa posledicama klimatske politike	<u>OVDE</u>
preko Exxon se lomi pitanje efekata sve oštrije globalne klimatske politike na poslovnu strategiju energetskog sektora oslonjenog na eksploataciju fosilnih goriva..	
Gasprom obara rekord izvoza gasa u Evropu u 2017.	<u>OVDE</u>
Platts piše da je Gasprom izveo bezmalo 180 milijardi kubnih metara gasa u Evropu i Tursku	
Danska i Švedska ne puštaju Severni tok 2?	<u>OVDE</u>
Rusija odgovara da ima spremnu zaobilaznicu	
Proizvodnja naftnih derivata iz otpada uglja	<u>OVDE</u>
Proces kompanije Arq koristi mikrotanke ugljovodonike koji na mehanički način pretvaraju ugalj u naftne derivate	
Vlada Hrvatske poslala u Sabor novi Zakon o istraživanju i eksploataciji ugljovodonika	<u>OVDE</u>
To područje trenutno pokriva nekoliko zakona, a potreba za novim nužna je jer postoje problemi preklapajuće nadležnosti državnih tela	

Odluke i klimavi kompromisi ministara energije EU

BRISEL - Ministri energije zemalja Evropske unije usvojili su u ponedjeljak, 18. decembra, nova pravila o unutrašnjem tržištu električne energije koja predviđaju uspostavljanje zajedničkih osnova radi garantovanja konkurencije i generalno vode dodatnoj liberalizaciji ovog sektora u privredi EU. Posle 15 sati teške rasprave i „može, ali...“ kompromisa, dogovorena je zajednička pozicija prema četiri segmenta EU zakonodavstva o čistoj energiji, pred finalnu rundu pregovora u 2018. pred Evropskim parlamentom i Evropskom komisijom.

„Generalni pristup“

Na energetsom samitu, ministri EU28 postigli su „generalni pristup“ za Direktivu o obnovljivoj energiji, Regulativi o rukovođenju Energetskom unijom, o direktivi i regulativi o Dizajnu tržišta električne energije

Sa ovim je Savet Evrope utvrdio svoju zvaničnu pregovaračku poziciju za svaki od ovih predmeta, pa predstoji da Evropski parlament utvrdi svoju poziciju kako bi finalna runda pregovora počela u 2018. Obe institucije bi trebalo da utvrde jedinstven tekst sa Komisijom, pre nego što predlog postane i zakon, prenosi **Euractiv**.

Tokom maratonskih pregovora, ministri energije su najpre uspjeli da dogovore zajedničko gledanje na direktivu o tržištu električne energije, sa otvorenom konkurencijom i omogućavanjem snabdevačima da slobodno određuju cene. Ipak, zemlje članice su pristale da stave potpis na ovaj segment kada je uključen i stav da će vladama biti ostavljena prava da regulišu cene ako je to potrebno. Evropski komesar za klimu i energiju, Miguel Arias Kanjete, rekao je posle sastanka novinarima da će trilateralni razgovori pružiti EU mogućnost da „u potpunosti eliminiše regulisane cene“, kada Komisija i parlament usklade svoje pozicije.

Gde je zapelo?

Međutim, posle ovog obećavajućeg starta, rasprava je zapela kada je na dnevni red došla sestrinska regulativa, pa je na kraju postignut kompromis oko pitanja „mehanizama kapaciteta“ koji uključuju ograničenje emisija CO2 na najviše 550g po kWh za elektrane koje pretenduju na te subvencije države. Dogovoreno je da se subvencije produže, uz postepeno ukidanje i za elektrane koje prekorače ovaj limit.

Isto se dogodilo i sa regulativom o upravljanju Energetskom unijom. Podrška predlogu estonskog predsedništva rasplinula se posle 11 sati rasprave kada je Francuska izašla sa svojim kontra-predlogom, prema kome bi još jedan reper o napretku po ovom pitanju bio dodat 2027. godine, pored dva merila, koja su već predložena za 2023. i 2025.

Kompromis

Na kraju sastanka je, ipak, postignut kompromis da se zadrži predlog Francuske u usvojenom tekstu, ali i odredba prema kojoj će i "ne-kvantitativna procena" ostati u pristupu. Zemlje članice su insistirale na ovom poslednjem stavu, jer on sprečava Evropsku komisiju da naknadno nametne indikativne ciljeve zemljama koje zaostaju.

Rasprava je lakše išla vezano za direktivu o obnovljivim izvorima. Ministri su na kraju pristali da prihvate predlog Komisije o cilju od 27% udela OIE za 2030., uprkos pozivima iz Parlamenta, dela poslovnog okruženja i ekoloških grupa za ambiciozniju metu i za godišnje povećanje udela obnovljivih izvora od 1%, kada je reč o energiji koja se koristi za hlađenje i grejanje.

Na završnoj konferenciji za novinare, Arias Kanjete je priznao da je Komisijin predlog od 27% „zastareo“ zbog „spektakularnog“ pada cena energije iz obnovljivih izvora i ponovio da se nadao da će Veće ministara imati više ambicija prema ovom pitanju.

Sektor transporta će takođe morati da ispuni cilj od 14% OIE u svakoj od zemalja članica do 2030, uz pod-cilj od 3% za napredna biogoriva.

Prva ocena analitičara je da juče usvojeni tekst nikako ne predstavlja i konačan stav EU po ova četiri dela energetske zakonodavstva i da će mnogi detalji pretrpeti izmene, posle rasprave u parlamentu i sa Komisijom, iza zatvorenih vrata u 2018.

Poslanici: Obezbediti usklađenost sa Pariskim sporazumom na nivou EU

STRAZBUR – Poslanici Komiteta za industriju, istraživanja i energiju (ITRE) i Komiteta za prirodnu sredinu (ENVI) Evropskog parlamenta izglasali su 7. decembra stavove o Regulativi o Upravljanju Energetskom unijom - pravila kojima se regulišu radni mehanizmi tog projekta objedinjavanja energetske tržišta članica EU. Pridržavanje EU obećanjima datim u okviru Pariskog sporazuma o klimi potvrđuje glas poslanika dva komiteta u prilog postizanja nulte emisije gasova efekta zelene bašte (GHG), najkasnije do 2050. godine. Poslanici su takođe pozvali kako EU u celini, tako i zemlje članice da donesu planove klimatske politike za 2050., kao i da obezbede da njihovi kratkoročni planovi za 2030. budu u skladu sa ovim dugoročnim strategijama.

U drugom koraku ka obezbeđenju poverenja i podrške investitora, poslanici EP-a su se izjasnili da vezano za obnovljive izvore energije i energetske efikasnosti, države članice ne bi trebalo da do cilja za 2030. idu ispod linearne putanje ostvarene ka cilju za 2020.. Ovo je u suprotnosti sa kompromisom koji je zemljama članicama pripremio i predložilo predsedništvo Estonije Savetom EU, dozvoljavajući odlaganje napora za postizanje ta dva cilja za kraj 2020-ih.

Očekuje se da se 18. decembra ministri energije EU saglase sa svojim pozicijama u Regulativi o upravljanju. Do sada je većina država članica podnela predloge kako da oslabi zakon - na primer, razblaživanjem pravila o planiranju i izveštavanju - umesto da ih ojačaju, a što su zatražili u Izveštaju poslanici dva Komiteta EP.

Izveštaj traži usvajanje posebnog budžeta za ugljenodioxid za Evropsku uniju. Namera je da se tako odredi maksimalna količina GHG koje EU još može da emituje. Prvi put, klimatski ciljevi u oblasti OIE i energetske efikasnosti za 2030. moraće da budu usklađeni sa „ugljeničkim budžetom EU“ i dugoročnom klimatskom i energetske strategijom. „Nacionalni klimatski i energetske planovi za 2030. moraće težiti postizanju neto-nulte emisije i visoko efikasne i energetske obnovljive ekonomije, najkasnije do 2050,“ rekla je poslanik Theresa Griffin, podnoseći izveštaj u ime ITRE komiteta.

Poslanici traže od zemalja članica da u svojim nacionalnim planovima za energiju i klimu procene broj domaćinstava u koja se nalaze u energetske siromaštvu i iznese postojeće i planirane politike i mere za rešavanje energetske siromaštva, uključujući mere socijalne politike i druge nacionalne programe.

U slučajevima značajnog broja domaćinstava u energetske siromaštvu, u plan treba uključiti nacionalni indikativni cilj smanjenja energetske siromaštva, dodaje se u usvojenom izveštaju.

U usvojenim amandmanima, poslanici su zatražili od zemalja članica da do juna 2019. dostave svoj prvi objedinjeni nacionalni energetske i klimatske plan, a drugi do januara 2024., a na svakih pet godina posle toga naredne planove sa ambicioznijim ciljevima koji pokrivaju desetogodišnji period delovanja..

Kako bi ostvarili pomenute ciljeve, poslanici su zatražili od zemalja članica da međusobno sarađuju na regionalnom i makro-regionalnom nivou. U tom cilju, najmanje dve zemlje članice će moći da se uključe u makro-regionalno partnerstvo na projektima obnovljive energije od interesa za energetske uniju (RPEI). Komisija će do 31. decembra 2020. utvrditi listu RPEI, podobnih za finansijsku podršku Unije u vidu poklona, kredita, kapitala, finansijskih instrumenata i garantnih fondova.

Osim toga, zemlje članice i Komisija treba da do 1. januara 2019. i posle na svakih pet godina pripreme njihove dugoročne klimatske i energetske strategije sa 30-godišnjom perspektivom, saopštili su poslanici.

Komisija će proceniti integrisane nacionalne energetske i klimatske planove i može dati preporuke ili preduzeti mere za rešavanje problema kada oceni da je došlo do nedovoljnog napretka ili nije preduzeta dovoljna radnja.

O zakonodavnoj rezoluciji izjasniće se plenum Evropskog parlamenta tokom januarskog zasedanja, kako bi poslanicima dao mandat da počnu pregovore sa vladama EU.

Think-tank predlaže EU: Eutanazija za TE na uglalj – pre nego što postanu gubitaši

LONDON - Evropske elektroenergetske kompanije mogle bi uštedeti milijarde dolara ako bi ubrzale zatvaranje termoelektrana na uglalj, jer će bezmalo sve one do 2030. postati gubitaši u Evropi, navodi savetodavna klimatska organizacija Carbon Tracker Initiative. Elektrane na uglalj trebalo bi da budu ugašene do 2030. u zemljama Evropske unije kako bi mogli ostvariti ciljevi Pariskog sporazuma o ograničenju rasta globalne temperature na ispod 2 stepena Celzijusa, prenosi Reuters.

Ipak, ovaj blok je i dalje oslonjen na TE na uglalj i tek 27% tih kapaciteta planirano je da se zatvori u EU pre 2030, navodi Carbon Tracker u izveštaju zasnovanom na izveštajima kompanija i vladinim programima u ovoj oblasti i objavljenom 8. decembra. Prema tom dokumentu 54% evropskih termoelektrana na uglalj trenutno posluje sa negativnim tokovima gotovine i to bi moglo da dostigne nivo od 97% do 2030., a zbog rastućih cena dozvola za emisije ugljendioksida i oštrijih propisa o kvalitetu vazduha.

„Kako će gro elektrana na uglalj postati gubitaši do 2030., EU bi mogla da spreči 22 milijarde evra gubitaka zatvaranjem tih kapaciteta u skladu sa Pariskim sporazumom,“ navodi Carbon Tracker. U okviru toga, nemačke elektrane bi uštedele nekih devet milijardi evra, a poljske tri milijarde. Uglalj trenutno učestvuje sa 26% u ukupnoj proizvodnji električne energije u EU.

Carbon Tracker, međutim, kaže da operativni troškovi TE na uglalj mogu do 2024. godine biti veći od onih koje imaju operatori vetrokapaciteta na kopnu, a iznad troškova proizvodnje solarne energije do 2027. godine, dok istovremeno tehnologije za skladištenje energije i kompanije specijalizovane za smanjenje potrošnje energije sve više pružaju potrebnu rezervnu energiju.

EU objavila platformu za regione sa ugljenokopima u tranziciji

BRISEL – Evropska unija otvorila je u ponedjeljak, 11. novembra, novu platformu namenjenu pomoći zemljama sa proizvodnjom uglja u tranziciji ka čistijoj energiji. Cilj platforme je da pomogne i olakša realizaciju projekata dugoročne strategije u regionima sa dominantnim udelom uglja u rudarsko-energetskom sektoru. Ona treba da okupi zainteresovane strane iz EU i sa nacionalnog, regionalnog i lokalnog nivoa uključene u pomenutoj tranziciji, radi razmene iskustava i stvaranja partnerstava. Ciljanim regionima i zemljama nova platforma treba „da pomogne da identifikuju, razviju i primene projekte sa potencijalom pokretanja održive ekonomske i tehnološke transformacije i omogućavanja dijaloga zainteresovanih strana o političkom okviru i adekvatnoj regulativi,“ saopšteno je iz komisije. Aktivnosti Platforme će inicijalno biti fokusirane na regione sa ugljem, sa ciljem da se u budućnosti proširi i na regione sa velikim i stalnim emisijama ugljendioksida. Namenjena je ubrzanju tranzicije ka čistoj energiji, putem većeg usmeravanja na socijalnu pravičnost, strukturnu transformaciju, nove veštine i finansiranje realne ekonomije, saopšteno je iz Evropske komisije.

Platformu su učesnicima klimatskog *Samita jedne planete* u Parizu predstavili potpredsednik EK zadužen za energetske uniju, Maroš Šefčovič, resorni komesar Migel Arijas i komesar za regionalnu politiku Korina Kretu. Radi se o jednoj od ključnih pratećih delova paketa Čista energija za sve Evropljane, pokrenutog u novembru prošle godine.

Inače komisijina Kohezioni politika već pruža podršku u tranziciji regiona energetski oslonjenih na uglalj i onih sa velikim emisijama ugljendioksida. Ova opšte-EU politika pruža tu pomoć u ekonomskoj transformaciji izgradnjom svojih poluga „pametne specijalizacije (nišana područja konkurentnih snaga) s ciljem prihvatanja inovacija i dekarbonizacije, prenosi portal **New Europe**.

Zemlje EU razmišljaju o ukidanju plana za povezivanje elektroenergetskih mreža

BRISEL - Ključni cilj povezivanja 15% evropskih elektroenergetskih mreža do 2030. godine bi mogao biti uklonjen u potpunosti iz zakonodavstva EU, jer se jedan broj država članica odupire komandnom i kontrolnom pristupu energetske politici, saznaje ekskluzivno i objavljuje 11. decembra **EURACTIV**.

Evropske zemlje su se trudile da ispune raniji cilj povezivanja najmanje 10% elektroenergetskih mreža do 2020. godine, u skladu s strategijom formiranja Energetske unije. Prošle godine cilj je bio povećan na 15% u cilju dovršenja unutrašnjeg tržišta električne energije i ispunjavanja ciljeva Evropske unije iz 2030. godine o obnovljivim izvorima energije i klimatskim promjenama. Međutim, članice EU razmišljaju sada o eventualnom izbacivanju svih referenci na povezivanje elektroenergetskih mreža iz evropskih političkih dokumenata, prenosi portal informacije prikupljene iz upućenih izvora u Briselu.

Glavna otvorena pitanja su regulisane cene i interkonektori

Rasprava o međusobnom povezivanju prenosnih mreža pojavila se u sklopu postojećih razgovora o predlozima Evropske komisije za dizajn tržišta električne energije, koji su deo mamutskog paketa zakonodavstva o čistoj energiji, predloženog pre godinu dana. "Što se tiče direktive, glavna otvorena pitanja su regulisane cene i interkonektori", rekao je jedan zvaničnik iz Estonije, koji trenutno drži šestomesečno rotirajuće Predsedništvo Savetom Evrope. "Što se tiče interkonektora, postoje izuzetni elementi u pogledu odstupanja za linije do/iz trećih zemalja, ali i cilja interkonekcije unutar EU", rekao je neimenovani zvaničnik. Pojasnio je da se, vezano za unutar-EU interkonekcije ne raspravlja o broju, već o tome da li uopšte imati bilo kakvih referenci na ciljeve interkonekcije pomenute u ranijim dokumentima Komisije."

Jedanaest zemalja bez ispunjenog cilja u 2017.

Predlog Evropske komisije predviđa određivanje cilja povezivanja interkonekcijama 10% prekograničnih prenosnih linija, ali je ovaj cilj, inicijalno dogovoren 2002., ostao nedostižan zbog ukorenjenih nacionalnih interesa. Prema informacijama iz komisije, jedanaest zemalja članica nije u 2017. godini ispunilo cilj od 10% - Bugarska, Francuska, Irska, Italija, Kipar, Nemačka, Poljska, Portugalija, Rumunija, Španija i Velika Britanija. Sedam zemalja – Rumunija, Nemačka, Francuska, Italija, Bugarska, Portugalija i Irska – trenutno realizuju projekte od opšteg interesa (PCIs) koji bitrebalo da im omoguće postizanje ovog cilja u 2020. A za četiri države – Kipar, Poljska, Španija i V. Britanija – se očekuje da ostanu ispod cilja od 10% interkonektivnosti svoje elektroenergetske mreže u 2020.

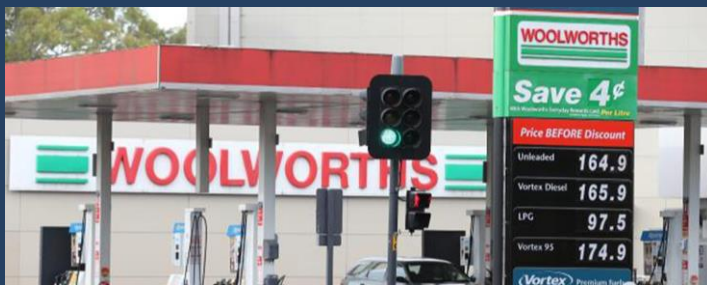
EURACTIV napominje da je odsustvo interkonekcija omogućilo zemljama da zaštite od konkurencije svoja tržišta električne energije. Francuska je godinama odugovlačila pre nego što je pristala na kablovsku vezu sa španskom elektroenergetskom mrežom. Očekuje se da će se udvostručiti interkonekcijski prenosni kapacitet električne energije između dve zemlje kada linija Biscay Bay bude završena 2025. godine

WindEurope. Loš signal

Sama činjenica da se dovodi u pitanje cilj interkonekcija zabrinjava pristalice obnovljive energije. Iz udruženja trgovaca energijom iz vetra WindEurope ukazuju da su investicije u prenosne kapacitete i interkonekcije od suštinskog značaja da obezbede Evropi punu eksploataciju izvora energije vetra. „Odbacivanje pozivanja na cilj od 15% interkonekcija je loš signal“, navodi čelnik WindEurope Joel Megalars. „Električna energija je poslednja roba kojom se ne trguje slobodno u Evropi. Uska grla postoje zbog neadekvatne mrežne infrastrukture i prekograničnih interkonekcija. To sprečava države članice EU da obezbede potencijalnu uštedu troškova koje bi zajedničko i međusobno povezano tržište električne energije moglo ponuditi,“ dodaje on.

Australijski regulator blokirao BP-ovu akviziciju lokalnog distributera goriva

MELBURN – Australijski antimonopolski regulator (ACCC) blokirao je u četvrtak realizaciju ugovora u kome je britanski naftni majors BP za 1,8 milijardi australijskih dolara (US\$ 1,4 mlrd) kupio mrežu benzinskih stanica tamošnjeg distributera Woolworths, uz obrazloženje da posao vodi poskupljenju goriva na tržištu te zemlje. Nije pomogla ni ponuda BP-a da proda neke od stanica konkurentima, prenosi *Reuters*. BP je saopštio da će sa pravicima razmotriti naredne korake. Ovaj posao je dogovoren u decembru prošle godine, posle čega je počeo proces pregovaranja BP-a sa ACCC-om.

Woolworths se, inače, odlučio na prodaju benzinskih stanica kako bi se usmerio na svoj osnovni posao maloprodaje preko lanca supermarket.

Regulator je u obrazloženju odluke rekao i da bi kupovina BP-a verovatno vodila većim cenama goriva, imajući u vidu da su cene na benzinskim stanicama BP-a u Australiji osetno iznad Woolworths-ovih. Navodi da BP ima tendenciju da podiže cene goriva brže od Woolworths-a, a da ih snižava sporije, u skladu sa promenama vrednosti sirove nafte. "Sve u svemu, mi smatramo da bi na kraju vozači plaćali više, bez obzira gde kupuju gorivo, kada bi se ova akvizicija odobrila," rekao je čelnik ACCC-a Rod Sims.

Gasprom obara rekord izvoza gasa u Evropu u 2017.

MOSKVA – Gaspromov izvoz prirodnog gasa u Evropu i Tursku je na putu da prevaziđe rekordne nivoe iz 2016., obeležavajući godinu velike i stabilne potražnje za ruskim gasom širom kontinenta. *Platts* piše da je Gasprom izvezao bezmalo 180 milijardi kubnih metara gasa u tzv. „dalju“ Evropu i Tursku, dok je, međutim, na tržišta zemalja bivšeg Sovjetskog saveza ostao neprevaziđen rekord od 179,3 mlrd m³ iz prošle godine.

Transport ruskog gasa do Evrope preko tri glavne rute – Severnog toka, Jamal-Evrope i gasovoda Bratstvo – dostigao je bezmalo 121 mlrd m³ od 1. januara do 7. decembra, prema nekih 107 mlrd m³ u isto vreme prošle godine. Kako piše *Platts*, Severni tok je dostigao visok nivo iskorišćenosti kapaciteta od 87% u 2017., prema stopi od 80% u 2016., 71% u 2015., do tek 43% u 2013.

Exxon popustio zahtevima da upozna akcionare sa posledicama klimatske politike

IRVING (Teksas) – Exxon Mobil saopštio je u ponedeljak da će ipak prihvatiti zahtev da na godišnjoj skupštini akcionara obelodani izveštaj o svojim saznanjima i analizama uticaja politika o klimatskim promenama na njene buduće finansijske i generalno poslovne pozicije. Odbor direktora kompanije je, preispitujući raniji stav da ignoriše ove zahteve akcionara, saopštio takođe da će ubuduće poboljšati obelodanjivanje informacija vezanih za to pitanje, uključujući posledice mera klimatske politike „na tražnju energije i druge efekte scenarija (ograničenja globalnog zagrevanja na) dva stepena Celzijusa, kao i pozicioniranje za nisko-ugljeničnu budućnost.“

Stav najveće svetske nezavisne naftne kompanije izaziva pažnju stručne javnosti, jer se u mnogome preko Exxon-a lomilo pitanje efekata sve oštrije globalne klimatske politike na poslovnu strategiju energetskog sektora oslonjenog na eksploataciju fosilnih goriva. Opravdano se ocenjuje da bi investitori u akcije tih kompanija mogli preispitati solidnost i budućnost svojih uloženi sredstava ako se utvrdi da će klimatska politika sve više opterećivati budžete naftnih kompanija i sužavati poslovni prostor u sektoru eksploatacije i proizvodnje fosilnih goriva.

EU priprema uslove da podstakne finansiranje banaka u projekte zelene energije

BRISEL – Evropska komisija bi mogla da smanji bonitetne zahteve za ulaganja u ekološke investicije od strane banaka u cilju jačanja zelene ekonomije i suprotstavljanja klimatskim promenama, izjavio je u utorak potpredsednik Evropske komisije, Maroš Šefčovič. Taj potez bi mogao biti deo mera koje EU planira da predstavi u martu kako bi ispunila cilj smanjenja emisije ugljenika za 40% do 2030. godine, za šta procenjuje da je potrebno oko 180 milijardi evra dodatnih investicija godišnje u nisko emisione energetske sektore. Trenutno, EU odobrava smanjenje kapitalnih zahteva za kreditni, tržišni i operativni rizik od 23,81 odsto za izloženost banaka u malim preduzećima za investicije ispod 1,5 miliona evra i razmatra smanjenje od 15% za učešće investicija iznad tog praga. Javna sredstva za ove namene nisu dovoljna, pa Komisija nastoji da stvori uslove za privlačenje privatnog kapitala u zelene i održive investicije.

Investicioni giganti pritiskaju energetske kompanije da saraduju radi smanjenja emisija

NUJYORK – Više od 200 vodećih multinacionalnih institucionalnih investitora, osiguravajućih društava, penzionih fondova, investicionih fondova, fondacija i investicionih kompanija koji rukovode poslovima u vrednosti 26 biliona dolara, saopštili su prošle nedelje da će nastaviti sa pritiscima na najveće svetske korporativne emitere gasova sa efektom staklene bašte (GHG), u sklopu borbe protiv klimatskim promena. Investitori navode da nameravaju da u okviru petogodišnjeg plana u tom cilju rade sa 100 kompanija, najvećih zagađivača atmosfere. Kako navode, ova strategija je efikasnija od pretnje ukidanja finansijske podrške tim kompanijama, među kojima su ruski Gazprom, američki Exxon Mobil, indijska Coal india i kineska China Petroleum & Chemical Corp. Prema planu tih investitora, povlačenje njihovog kapitala iz tih kompanija biće krajnja odluka, ukoliko veliki emiteri GHG odbiju saradnju sa njima. *Reuters*

Svetska banka prestaje da finansira naftu i gas

energije.

PARIZ – Svetska banka je saopštila u utorak da posle 2019. godine neće odobravati sredstva za istraživačke i proizvodne projekte u oblasti nafte i prirodnog gasa. Odluku je učesnicima klimatskog samita u Parizu saopštio prvi čovek te međunarodne finansijske organizacije Jim Yong Kim (na slici). Dodao je da će, izuzetno, pomoć u ovim oblastima biti odobravana najsiromašnijim zemljama, „gde postoji jasna korist vezana za pristup izvorima

EIB odložila odluku o kreditu za Trans-jadranski gasovod

LONDON - Evropska investiciona banka (EIB) odložila je u utorak odluku o kreditiranju izgradnje Trans-jadranskog gasovoda (TAP), kojim bi azerbejdžanski gas trebalo da se transportuje od Grčke do Italije, kao treći i poslednji deo tzv. Južnog gasnog koridora. Gasovod TAP je bitan i za zemlje koje izlaze na severnu obalu Jadrana jer bi jedan njegov krak, Jonsko-jadranski gasovod, trebalo da ide iz Albanije, preko Crne Gore do Hrvatske, dodirujući i izlaz Bosne na to more. EIB je trebalo da odobri projektu TAP zajam od 1,5 milijarde evra.

Zajmu se protivi velik broj ekoloških udruženja. Inače. Južni gasni koridor je najznačajniji evropski projekat u sklopu strategije smanjenja zavisnosti EU od ruskog gasa, mada je njegov kapacitet od 10 milijardi m³ gasa godišnje zanemarljiv u odnosu na oko 180 milijardi kubika koje Gazprom isporučuje u Evropu. Evropska komisija je krajem prošlog meseca poslala EIB-u pismo u kome naglašava važnost finansiranja tog projekta koji je planiran da bude završen već iduće godine.

EIB kreditira gasovod BRUA

LONDON - Evropska investiciona banka (EIB) saopštila je prošle nedelje da će sa dodatnih 50 miliona evra kreditirati rumunsku gasnu transportnu kompaniju Transgaz za ulaganja u izgradnju prve faze projekta gasovoda BRUA (Bugarska-Mađarska-Rumunija-Austrija), koji sredstvima podržava i Evropska unija. Kredit će, ujedno, prvi put biti distribuiran u rumunskoj nacionalnoj valuti, saopštila je banka u četvrtak. *SeeNews*

Severni tok 2 će zaobići vode Danske

ZUG (Švajcarska) - Firma Nord Stream 2 koja gradi gasovod Severni tok 2 donela je odluku da se istraži mogućnost promene trase gasovoda tako da se zaobiđu danske teritorijalne vode u Baltičkom moru. To je posledica nedavne odluke danskog parlamenta da izglasa zakon kojim je vladi u Kopenhagenu omogućeno da zabrani prolazak tog gasovoda i zbog političkosigurnosnih, a ne samo ekoloških razloga. Danska vlada je već najavila da će verovatno iskoristiti tu mogućnost, javlja agencija **TASS**.

Švedska zateže sa odobrenjem za Severni tok 2

STOKHOLM - Švedska takođe okleva sa odlukom o odobravanju polaganja cevi za Severni tok 2 u svojoj ekonomskoj zoni Baltičkog mora, objavila je projektna kompanija Nord Stream 2. Rok adležnom ministarstvu za donošenje te odluke istekao je 5. decembra. **TASS**

Vlada Hrvatske poslala u Sabor novi Zakon o istraživanju i eksploataciji ugljovodonika

ZAGREB - Vlada Hrvatske je u sredu prihvatila novi Zakon o istraživanju i eksploataciji ugljovodonika i prosledila ga u Sabor na usvajanje. To područje trenutno pokriva nekoliko zakona, a potreba za novim nužna je jer postoje problemi preklapajuće nadležnosti državnih tela prilikom realizacije projekata istraživanja i eksploatacije ugljovodonika. Osim toga, u ovoj oblasti EU je protiv Hrvatske pokrenula dva postupka zbog neusklađenosti s EU direktivama. Usvajanje ovog zakona je nužan preduslov za raspisivanje novog konkursa za koncesije za istraživanje nafte i gasa na kopnu, koji se očekuje u idućoj godini, saznaje i prenosi portal **Energetika-net**.

Proizvodnja naftnih derivata iz otpada uglja

NJUJORK – Otpad koji nastaje nakon iskorišćavanja uglja ima potencijal za dobijanje drugačijeg oblika energije, u ekvivalentu 70% rezervi nafte Saudijske Arabije, tvrdi firma Arq. Kompanija koja se bavi proizvodnjom energije iz otpada tvrdi da njeno tehnološko rešenje može pretvoriti otpad od uglja u niskougljeničnu sirovinu.

Proces koristi mikrotanke ugljovodonike koji na mehanički način pretvaraju ugalj u naftne derivate, za razliku od hemijskog procesa koji se dokazao kao neodrživ i štetan za okolinu. Iz te kompanije kažu da su nastale čestice goriva čiste i male i da se mogu direktno dodati u naftne derivate, bez potrebe za skupocenim utečnjavanjem.

Arq procenjuje da više od milijardu tona otpada nastane svake godine, ekvivalentno bacanju u smeće pet miliona barela nafte dnevno. Uz to, dodana vrednost novog tehničkog rešenja je smanjenje zagađenja prirodne sredine.

*Informacije objavljene u ovom Biltenu ne treba tumačiti kao opredeljenje AERS prema temama kojima se bave
Selektovao i uredio Dušan Daković – dusan.dakovic@aers.rs*